

Gå aldrig ned fra scenen

Det er blevet mottoet for filosofen og musikeren Peter Bastian. Han har fra lille dreng vidst, at livet var større end de 35 kvm, hvor hans opera-syngende far og mor skændtes og festede, så det føg om ørerne på de fire børn. Han har frigjort sig fra barndommen og egoet ved at sætte sig højere mål i livet.

Af Lotte Bichel

»Det bedste, jeg har fra min barndom, er livsglubskehed,« siger Peter Bastian.

Barndommens Gade

Barndommen er med til at præge os som personer. Med glæder, angst, danselse og inspiration til resten af livet. I en ny interviewserie beretter en række kendte danskere om deres barndom.

»Mine forældre larmede af liv. De grinede og skændtes, så det bragede. Jeg har fra lille lært, at livet er umagen værd, og at døden er det mest hidtige incitament til at stå på tæer. For livet kræver ALT.«

Pause. Superkort tænkepause. For alt kører i overhalingen under strithåret på fagottisten, fysikeren, filosofien og fjeldvandreren Bastian.

Så forklarer han sig med et billede:

»Stedet er Roskilde Sygehus, hvor min far ligger for døden. Han har kræft og er blevet opereret. Det er gået fremad, men nu går det stærkt tilbage. Pludselig vågner han og ser hele familien klumpet sammen om sengen og spørger: »Gud, hvad laver I her? Har jeg været ved at dø?« Vi nikker om kap og bliver sendt ud efter rødvin, kaffe og smøger. »For det skal fejres,« siger min far.

Og så sidder denne her forhenværende cowboy i sengen – tynd og ligbleg med slanger ud af næse og hænder. Han kan selvfølgelig hverken ryge eller drikke, da det kommer til stykket. Men han er her endnu: »I'm alive!« Sådan var han.«

Billedet er fra 1987, hvor operasangeren Certe Bastian døde. Han var gårdmandssøn ud af hollænderlæggt fra Amager og uddannet kommis. Han kunne charmere gud og hvermand. Og kvinde. Han insisterede på at være sanger, elskede det og var elsket. Leve af det kunne han ikke, før han opfandt en slags legoklods. Han solgte patentet og fik råd til en god sanglærer.

Familien var stuvet sammen på 35 kvm på Ordrupvej 37C, 1. sal til højre med køjesenge på kryds og tværs til fire børn plus hund, kat, skildpadde og klaver.

Om sommeren rykkede flokken ud i en bræddehytte ved Furesøen. Peter Bastian glemmer aldrig turene i skoven med sin far:

»Det var altid betydningsfuldt og højdramatisk. Vi skulle bevæge os musestille, og pludselig hyskede han på os, så vi stivnede – og så en ræv luske forbi. Dagens ret var fisk, som min bror og jeg har punererede samt ænder og solsorte, som smager godt. Men der skal mange til, så lad være!«

Dyrker ikke barndommen

En af familiens identitetsskabende favorithistorier udspilles omkring juletid:

»Min far havde skaffet sig en plastkvarn, som kunne knuse affaldsplastik til genbrug. En dag lykkedes det ham at tjene 50 kr. på plasticen, og han kom glad hjem uden penge. Han havde foræret de 50 kr. til en anden familie med fire sultne børn, og det havde min mor svært ved at se fidusen i: For hvad var forskellen på dem og os? »Det kan du ikke sammenligne,« sagde far indigneret: »Vi har jo fantasi!«

Hæ-hæ-hæ-hæ, griner Bastian jr. ved mindet om en far, der var kommunist på grænsen til kristen.

Han er som snydt ud af sin fars lange næse, og to sætninger flyver ud af ham igen og igen, næsten som et mantra: »Who cares?« og lykkeligheden: »I'm alive.«

Vi sidder i hans øvelokalet på Frederiksberg – en velordnet hule med klarinetter på række, dagbøger på stribe, akvareller på væggen, blomster på plankebordet og slidte fotos af barnebarnet Ulrikke.

»Hun er ubegribeligt vidunderlig. Se, her er prinsessen lige født... Her er hun en livskraftig bandit på to og et halvt år,« siger den tjekkede bedstefar, sortklædt som en panter, bortset fra øjnene, der er blå og blanke af Ulrikke.

Hans umiddelbare reaktion på ønsket om et interview til Berlingskes serie om »Barndommens gade« er: »Det har jeg ikke så meget lyst til.«

Han har aldrig dyrket den barndom. Han er optaget af det stik modsatte: Af at skabe noget nyt med de mennesker, han lever imellem. Han ser tidens patologiske selvoptagethed og offermentalitet som skønhedens og menneskelighedens værste bøddel.

Vi aftaler i stedet et interview, hvor Peter Bastian fortæller, hvorfor han ikke vil tale om sin barndom, og nu sidder vi ved plankebordet i øvelokalet, mens der øves højlydt ved siden af.

Dengang i Botanisk Have

Drengen Peter søgte fred i læsesalen på Ordrup Bibliotek i bøger, han knap forstod, ved klaveret og ude i naturen med tegneblok foran det samme piletræ, igen og igen. Han søgte noget dybere og højere i tilværelsen.

Få har udsat sig for så krævende lærere som Peter Bastian med dirigenten Sergio Celibidache som den ultimative udfordring inde i musikken og den spirituelle lærer og filosof, amerikaneren Andrew Cohen udenfor musikken. Få har investeret så mange tanker og toner i livskunst som Peter Bastian, der blev landskendt med bogen om erkendelsesrejser »Ind i musikken« i 1987. Få har talt og skrevet så indgående om sig selv, uden at vi er blevet meget klogere på den private Peter Bastian.

Hvorfor vil du ikke tale om den barndom?

»Jeg vil gerne tale om den, men nutiden optager mig langt mere i og med, at den er her – nu! Vi frigør os ikke fra barndommen ved at rode og pille i den. Der er en langt mere direkte vej til frihed, og det er at vende sin opmærksomhed væk fra sig selv og mod hinanden, mod noget større og vigtigere. Groft sagt har de fleste af os jo haft den samme barndom plus/minus tre decibel.«

Vi har en samling stærkede barndomsoplevelser, som vi med jævne mellemrum tager ned fra museumshylden og insisterer på at fortolke på den mest identitetsproducerende måde. Men hvis du slipper grebet om dig selv og din barndom, så bliver fortiden plastisk og levende som gyldig livserfaring, du kan øse af her og nu.

Så kan jeg kan se en lang række episoder gennem en dreng, som jeg plejer at identificere mig med og gerne vil fortælle om. Vil du høre den om træet?« spørger Peter Bastian med hulkestemme og forstilt melankoli.

Ja tak.

»Jeg går en tur i Botanisk Have med min mor. Vi kommer forbi et smukt grantræ med sådan blidt nedhængende grene, og jeg siger: »Det ligner Debussys musik« (fransk, impressionistisk komponist, red.). Og så svarer min mor: »Pas nu på følelserne, Peter.«

Jeg blev såret, jeg opfattede det som et tillidsbrud. Og jeg kan vælge at lade selvfølelsen insistere på den fortolkning af episoden. Men objektivt set er der et grantræ, en mor og en dreng, der bliver stødt på manchetterne på den filmstrimmel, og who cares! Det er nu engang sådan noget barndomme handler om. Og livet i øvrigt.«

Følte du dig uelsket?

»Det er et spørgsmål, som næsten besvarer sig selv. Det er hyperpersonligt, og de fleste elsker den særlige, melankoliske stemning af selvfølelse, som spørgsmålet automatisk bringer dig i. Standardsvaret er: »I virkeligheden var jeg en ensom lille dreng!« Men gu' var jeg ej.«

Min mor har sikkert fortalt mig 500 gange, at hun elsker mig og et par gange, at hun ikke gjorde det. Hvad lægger du vægt på? Du bestemmer også selv, hvad du tror på. Og læg omhyggeligt mærke til, i hvor høj grad du er i stand til at lave historieforfalskning på din egen barndom i selvfølelsens og psykologiens navn.

Et hjem med støj og livsglæde

Jeg kan en god historie, som min mor har fortalt, om en aften, hvor det var rent ad helvede til. Hun skældte og smældte og larmede med opvasken, og vi krøb sammen på børneværelset. På et tidspunkt gik jeg ud i køkkenet og sagde til min mor: »Hvis du koncentrerer dig lidt mere om at vaske op og lidt mindre om at skælde ud, så kunne det være, at du nåede noget i stedet for.« Jeg har været fem år. Måske seks. Hvor meget forknyn barndom er der i det? Ikke noget jeg kan få øje på.«

Det var et fandens støjende hjem. Men der var også hygge og en fundamental begejstring. Mine forældre – min mor

1960. Fysikeren Peter Bastian (yderst tv.) er i aktion i hjemmet i Ordrup overvåget af sin storebror Jan, lillebror Michael og lillesøster Karin.

Foto: Jesper Gottschalch